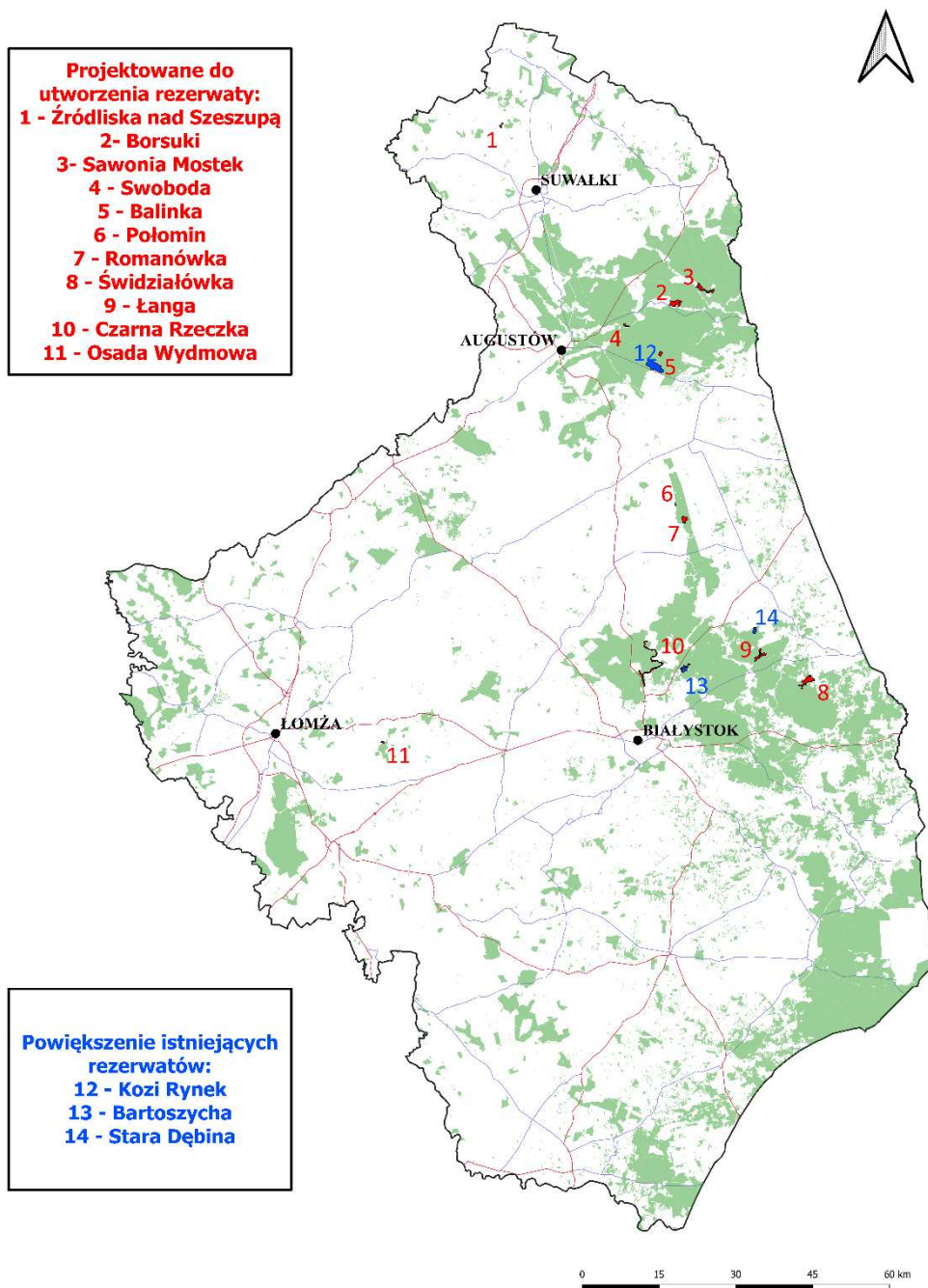

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

#PodlaskieRezerwaty

1. ŹRÓDLISKA NAD SZESZUPĄ

Rezerwat przyrody „Źródłiska nad Szeszupą” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie suwalskim, na terenie gminy Jeleniewo, w południowej części Suwalskiego Parku Krajobrazowego oraz w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Suwalska PLH. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie źródlisk oraz olsów źródliskowych występujących w dolinie rzeki Szeszupy wraz z towarzyszącymi im cennymi gatunkami flory i fauny. Ukształtowanie terenu, w połączeniu z tamtejszymi warunkami geologicznymi i hydrologicznymi, przyczyniło się do powstania w tym miejscu unikalnych układów przyrodniczych zasługujących na ich objęcie ochroną rezerwatową.

2. BORSUKI

Rezerwat przyrody „Borsuki” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim, na terenie gminy Płaska w centralnej części Puszczy Augustowskiej. Obiekt zlokalizowany jest w lewobrzeżnej części Kanału Augustowskiego, na północny-wschód od śluzy Paniewo. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowisk soligenicznych ze zbiorowiskami mszysto-turzycowymi wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami i starodrzewem sosnowym. Zróżnicowanie siedlisk przyrodniczych rezerwatu sprzyja również występowaniu licznych, chronionych prawem krajowym gatunków ptaków.

3. SAWONIA MOSTEK

Rezerwat przyrody „Sawonia Mostek” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim, na terenie gminy Giby. Rezerwat zlokalizowany jest na północ i północny zachód od miejscowości Rygól, po lewobrzeżnej stronie Czarnej Hańczy. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska soligenicznego i przejściowego wykształconego w formie pła na brzegu jeziora Krejwelanek oraz w dolinie cieką prowadzącego wody z jeziora do rzeki Czarnej Hańczy, wraz z otaczającymi je bagiennymi lasami i starodrzewami, a także licznymi cennymi gatunkami roślin naczyniowych i mszaków. Silnie wypłycone i zarastające Jezioro Krejwelanek usytuowane jest pomiędzy bezodpływowymi jeziorami Brożane i Płaskie. Pomiędzy misami tychże jezior usytuowana jest głęboka, zatorfiona rynna, której część wypełnia jezioro Krejwelanek, a dalej ciek, który jest dopływem Czarnej Hańczy. Teren otaczają drzewostany na siedlisku lasu mieszanego świeżego z udziałem 160-letnich dębów.

4. SWOBODA

Rezerwat przyrody „Swoboda” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim, na terenie gminy Płaska. Jest to centralna część Puszczy Augustowskiej. Obiekt zlokalizowany jest na wschód od śluzy Swoboda, po lewobrzeżnej stronie Kanału Augustowskiego. Południowa granica obiektu styka się z rezerwatem przyrody „Bory nad Kanałem Augustowskim”. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie populacji i siedlisk występowania skrajnie rzadkich gatunków chrząszczy saproksylicznych, zwłaszcza chronionego Dyrektywą Siedliskową zagłębka bruzdkowanego *Rhysedes sulcatus*. Rezerwat wyróżnia się dość dużymi zasobami martwego drewna, zarówno w postaci drzew stojących, jak i leżących, co wpływa na kształtowanie lokalnego mikroklimatu i tworzeniu mikrosiedlisk, a te zaś sprzyjają różnorodności biologicznej, w tym występowaniu organizmów saproksylicznych.

5. SOKOLI LAS

Rezerwat przyrody „Sokoli Las” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim, na terenie gminy Sztabin, w południowej części Puszczy Augustowskiej. Rezerwat znajduje się około 5 km na północ od miejscowości Hruskie. Celem ochrony rezerwatu jest ochrona i zachowanie ciągłości istnienia populacji chronionych, skrajnie rzadkich gatunków porostów wyróżniających lasy naturalne w szczególności puchlinki ząbkowatej *Thelotrema lepadinum*, granicznika płucnika *Lobaria pulmonaria*, promianka jodłowego *Lecanactis abietina* związanych z unikatowymi zbiorowiskami leśnymi charakteryzującymi się dużym udziałem starodrzewów. Bogaty skład gatunkowy drzewostanów, dogodne warunki wilgotnościowe, duża ilość martwego drewna oraz panujący mikroklimat stwarzają doskonałe środowisko do rozwoju gatunków epifitycznych porostów.

6. POŁOMIN

Rezerwat przyrody „Połomin” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, na terenie gminy Dąbrowa Białostocka na wysuniętych północnych peryferiach Puszczy Knyszyńskiej. Nazwa rezerwatu nawiązuje do jednej z okolicznych miejscowości o tej samej nazwie. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie starodrzewu dębowego i dynamicznej funkcji ekologicznej lasu grądowego w zmieniających się fazach rozwoju drzewostanu. Obszar rezerwatu obejmuje najstarszy dębowy drzewostan (ok. 250 lat) w Puszczy Knyszyńskiej o charakterze wypasowym. Ochrona dojrzałego drzewostanu umożliwia zachowanie funkcji ekologicznej lasu na etapie, w którym dochodzi do kumulacji martwego drewna. Ze względu na duży udział drzew dziuplastych oraz martwych rezerwat stanowi siedlisko gatunków chronionych Dyrektywą Siedliskową, takich jak pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, oraz zagłębek bruzdkowany *Rhysedes sulcatus*.

7. ROMANÓWKA

Rezerwat przyrody „Romanówka” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, na terenie gminy Janów na wysuniętych północnych peryferiach Puszczy Knyszyńskiej. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie starodrzewu dębowego i lasów grądowych wraz z towarzyszącymi im cennymi gatunkami flory i fauny. Dominującym gatunkiem jest tu dąb bezszypułkowy w wieku 124-132 lat. Miejscami występuje też domieszka innych gatunków, głównie świerka i grabu, rzadko jesiona i brzozy. Rezerwat stanowi także ważne refugium gatunku jakim jest – gładysz paprociowaty, będący jednym ze wskaźników lasów pierwotnych.

8. ŚWIDZIAŁÓWKA

Rezerwat przyrody „Świdziałówka” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, na terenie gminy Szudziałowo. Nazwa rezerwatu nawiązuje do nazwy jednej z rzek Puszczy Knyszyńskiej – Świdziałówki, która przepływa przez północną część rezerwatu. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk lasów łęgowych i grądowych oraz zbiorowisk torfowiskowych w dolinie puszczańskiej rzeki. Rezerwat stanowi również ostoję występowania bobra, oraz wielu cennych gatunków ptaków objętych ochroną.

9. ŁANGA

Rezerwat przyrody „Łanga” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, na terenie gminy Szudziałowo. Tutaj również jego nazwa tak jak w przypadku wcześniejszego rezerwatu nawiązuje do nazwy rzeki z licznymi źródłiskami, która przepływa przez rezerwat i odpowiada za jego układ hydrodynamiczny. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie siedlisk hydrogenicznych w tym źródlisk i zbiorowisk roślinnych rzeki Łangi wraz z towarzyszącymi im cennymi gatunkami flory i fauny. Drzewostany w dolinie są zróżnicowane, jednak zbudowane przede wszystkim przez olszę i świerk, tworzące siedliska łągu świerkowego oraz olsu porzeczkowego natomiast na obrzeżach doliny dominują bory. W granicach rezerwatu potwierdzono obecność porostu tarczynka dziurkowata *Menegazzia terebrata* stanowiącego relikwitu lasów pierwotnych oraz rewiry tak rzadkich ptaków jak sóweczka: *Glaucidium passerinum*, dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos*, dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus*.

10. CZARNA RZECZKA

Rezerwat przyrody „Czarna Rzeczką” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie białostockim, na terenie gminy Wasilków i Czarna Białostocka. Nazwa Czarna Rzeczką nawiązuje do nazwy jednego z ważniejszych cieków płynących przez rezerwat, stanowiących dopływ rzeki Supraśl. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk łągowych wraz z dynamicznym układem ekosystemów i procesów ekologicznych. Dominującym gatunkiem drzewa na terenie rezerwatu jest olsza czarna w wieku 60 lat. Drzewostan licznie budują też w mniejszym stopniu sosna i świerk. W 2011 roku w granicach rezerwatu stwierdzono występowanie populacji kilkunastu łągowych gatunków ptaków objętych ochroną.

11. OSADA WYDMOWA

Rezerwat przyrody „Osada Wydmowa” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie zambrowskim, na terenie gminy Rutki. Rezerwat położony na terenie rozległej doliny rzecznej, w obrębie której stanowi wyodrębniony element układu fluwiogłacjalnego – wydmy nadrzeczną. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie formacji wydmy śródlądowej z jej walorem krajobrazowym, historycznym i archeologicznym, oraz trwającymi procesami eolitycznymi. Rezerwat jest zlokalizowany na częściowo rozwiewanej przez wiatr wydmy wzniesionej o kilka metrów ponad poziom sąsiedniego koryta Narwi. Obejmuje jedno z lepiej zachowanych stanowisk napiaskowej murawy szczytowej, oraz związanych z suchymi siedliskami porostów jak płucnica islandzka *Cetraria islandica*. Na obszarze rezerwatu Osada Wydmowa prowadzono prace archeologiczne od lat 70. XX wieku. Odnaleziono tu kości zwierząt oraz ludzi, co wiąże się z grzebalnym charakterem tego miejsca z okresu schyłkowego neolitu i początku wczesnej epoki brązu, a także szczątki ceramiki pucharowej kultur paraneolitycznych oraz krzemienie o funkcji broni miotanej oraz do obróbki skór i roślin.

12. KOZI RYNEK

Rezerwat przyrody „Kozi Rynek” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie augustowskim, na terenie gminy Sztabin. rezerwat przyrody „Kozi Rynek” obejmuje dobrze zachowane, zróżnicowane ekosystemy leśne, w tym zbiorowiska grądowe, łąkowe oraz bagienne. Obiekt znajduje się ok. 1,5 km na północ od wsi Hruskie, od strony wschodniej sąsiaduje z osadą Wilkownia. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowisk leśnych grądowych, olsowych-łąkowych charakterystycznych dla Puszczy Augustowskiej. W zasięgu rezerwatu występują 24 gatunki

roślin zagrożonych wyginięciem w Polsce lub objętych ochroną gatunkową a występujących wyłącznie na terenie puszczy Polski północno-wschodniej. Teren rezerwatu wyróżnia się również bogatym składem awifauny, dla której ochrony utworzono specjalne strefy. Duża obfitość martwego drewna w różnych stadiach rozkładu, sprzyja występowaniu nie tylko licznych gatunków ptaków, ale także bezkręgowców. Podczas badań wykonanych w ostatnich latach na potrzeby powiększenia rezerwatu potwierdzano duże znaczenie obszaru dla ochrony awifauny, m.in.: bociana czarnego *Ciconia nigra*, orlika krzykliwego *Clanga pomarina*; owadów m.in.: żagłębka bruzdkowanego *Rhysedes sulcatus* oraz porostów wyróżniających lasy naturalne, jak tarczynka dziurkowata *Menegazzia terebrata*.

13. BARTOSZYCHA

Rezerwat przyrody „Bartoszycha” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie białostockim, na terenie gminy Czarna Białostocka. Nazwa rezerwatu Bartoszycha wywodzi się od nazwy rzeki, która przepływa przez rezerwat. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikatowych zbiorowisk leśnych – łęgowych, bagiennych i grądowych. Z tego właśnie względu rezerwat jest dość różnorodny pod względem siedliskowym. Drzewostany w dolinie są zróżnicowane, jednak zbudowane przede wszystkim przez olszę i świerk, tworzące siedliska łągu jesionowo-olszowego i grądu typowego. Powiększenie istniejącego rezerwatu podyktowane jest potrzebą zachowania lasu wodochronnego przy rzece i ochrony zasobów wodnych Puszczy Knyszyńskiej. W granicach rezerwatu stwierdzono występowanie licznych gatunków ptaków oraz porostów epifitycznych objętych ochroną.

14. STARA DĘBINA

Rezerwat przyrody „Stara Dębina” położony jest w województwie podlaskim, w powiecie sokólskim, na terenie gminy Szudziałowo. Nazwa Stara Dębina wywodzi się od nazwy uroczyska, które znajduje się w granicach rezerwatu. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* na północnej granicy zasięgu jego występowania. Dąb bezszypułkowy ma relatywnie dobre perspektywy przetrwania w warunkach zmieniającego się klimatu. Rezerwat jest zdominowany przez drzewostan liściasty z przewagą dębu, który tworzy siedlisko grądu miodownikowo-grabowego, stanowiącego pozostałość lasów powypasowych, obfitujących w światłożadne gatunki rzadkich i chronionych roślin, w tym lilia złotogłów, groszek wschodniokarpacki, miodownik melisowaty. Powiększony rezerwat obejmuje starodrzewy dębu bezszypułkowego (również w wieku 189 lat), więc znacznie starsze od drzewostanów objętych dotychczas ochroną rezerwatową (149 lat). Ponadto w obrębie rezerwatu stwierdzono 4 gatunki mszaków podlegających ochronie i zaklasyfikowanych jako wskaźniki lasów pochodzenia pierwotnego. Powiększony rezerwat ma wybitne walory krajobrazowe w strefie ekotonowej.